

ວາລະສານວິທະຍາສາດມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ, ຄົ້ນຄວ້າວິໄຈສະຫະສາຂາວິຊາ, ວາລະສານເປີດກວ້າງ
ສະບັບທີ 6, ເຫຼັ້ມທີ 1, ມັງກອນ-ມິຖຸນາ 2020, ເລກທະບຽນ ISSN 2521-0653

ການສຶກສາສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

ໃນສະຖາບັນສ້າງຄູຂອງ ສປປ.ລາວ ໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມທາງວິຊາການ¹

ທອງທ່ຽນ ວັດທະນາວົງ², ວິເຄດ ພັນນະລັດ, ສິມເພັດ ສານ, ໄພວັນ ວັດທະນາວົງ

ແລະ ໄຊພອນ ຄິດໄຊໂຍ

ຄະນະສຶກສາສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ

ບົດຄັດຫຍໍ້

ການວິໄຈຄັ້ງນີ້ ເປັນການສຶກສາສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ່ສະຖາບັນສ້າງຄູໃນ ສປປ.ລາວ ໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມທາງວິຊາການ ໂດຍມີຈຸດປະສົງ 1). ເພື່ອປະເມີນຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ; 2). ເພື່ອສຳຫຼວດສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນ; 3). ເພື່ອເສີມສ້າງສັກກະຍະພາບ ແລະ ສິ່ງເສີມຄວາມສາມາດໃນການບຸລະນາການວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນ ແລະ 4). ເພື່ອສ້າງເຄືອຂ່າຍການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນສ້າງຄູໃນ ສປປ.ລາວ. ກຸ່ມຕົວຢ່າງແມ່ນອາຈານສອນມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ວິທະຍາໄລຄູໃນເຂດພາກເໜືອ 3 ແຫ່ງ ໃນສຶກສາສາ 2017-2018 ຈຳນວນ 30 ຄົນ. ໂດຍໃຊ້ຂະບວນການຝຶກອົບຮົມທາງວິຊາການ. ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການວິໄຈໄດ້ແກ່: ແບບທົດສອບວັດຜົນຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈ, ແບບບັນທຶກຄວາມຄິດເຫັນ. ການວິເຄາະຂໍ້ມູນແມ່ນໃຊ້ການວິເຄາະເອກະສານ, ຫາຄ່າສະເລ່ຍ, ຄ່າຜັນປ່ຽນມາດຖານ, ແລະ ຄ່າທົດສອບ ທີ (t-test). ຜົນການວິໄຈພົບວ່າ:

1). ຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຂອງຜູ້ເຂົ້າອົບຮົມຜ່ານເກນ 70% ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.01 ແລະ ຈຳນວນຄົນຜ່ານເກນ 86.6%.

2). ສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນສ້າງຄູຍັງຢູ່ໃນລະດັບໜ້ອຍ ຫຼື ຂັ້ນຕອນການເລີ່ມຕົ້ນ.

3). ການສິ່ງເສີມການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນດ້ວຍການຈັດສັນງົບປະມານຢ່າງຈິງຈັງ ພ້ອມທັງສ້າງໜ່ວຍງານຮັບຜິດຊອບເປັນການສະເພາະກິດ, ການສອດແຊກເຂົ້າໃນເນື້ອໃນຫຼັກສູດ ຫຼື ສ້າງຫຼັກສູດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງ, ກຳນົດຍຸດທະສາດ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ຊັດເຈນໂດຍເຊື່ອມໂຍງກັບແຜນການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ພ້ອມທັງສິ່ງເສີມສັກກະຍະພາບ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການບຸລະນາການວຽກງານການສຶກສາດັ່ງກ່າວໃນສະຖາບັນການສຶກສາ, ການປັບປຸງເນື້ອໃນຫຼັກສູດໃນສະຖາບັນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ເຊື່ອມໂຍງກັບວຽກງານອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ແກ່: ວຽກເສດຖະສາດ, ການເມືອງ, ວັດທະນະທຳ - ສັງຄົມ, ວິຖີຊີວິດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

4). ສ້າງເຄືອຂ່າຍການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນສ້າງຄູໃນ ສປປ.ລາວ. ໂດຍແລກປ່ຽນ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງກິດຈະກຳຕ່າງ ໆ ຂອງແຕ່ລະສະຖາບັນໃຫ້ໄປໃນທິດທາງດຽວກັນ.

ຄຳສຳຄັນ: ສະຖາບັນສ້າງຄູ, ການຝຶກອົບຮົມທາງວິຊາການ, ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

¹ ການອ້າງອີງມາສາລາວ: ທອງທ່ຽນ ວັດທະນາວົງ ແລະ ຄະນະ. (2020). ການສຶກສາສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນສ້າງຄູຂອງ ສປປ.ລາວ ໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມທາງວິຊາການ, ວາລະສານວິທະຍາສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ, ເລກທະບຽນ ISSN 2521-0653, ສະບັບທີ: 6, ເຫຼັ້ມທີ 1, ໜ້າທີ: 95 - 108.

² ຕິດຕໍ່ຜົວພັນ: ທອງທ່ຽນ ວັດທະນາວົງ, ຄະນະສຶກສາສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ, Tel: +856 020 2993 5557, E-mail: tthiane@gmail.com

An Investigation of Education for Sustainable Development (ESD) Implementation in Lao Teacher Education Institutions (Lao TEIs) through Academic Workshop

Thongtiane VATHANAVONG³, Vikate PHANHNALATH, Somepheth SAN, Phaivanh VATHANAVONG and Saiphone KHOTSAIGNO
Faculty of Education, Souphanouvong University.

Abstract

This research attempted to investigate the implementation of Education for Sustainable Development (ESD) at Teacher Education Institutions (TEIs) in Lao PDR through Academic Workshop. The objectives of this research were to investigate understanding the concepts of ESD, skills and attitudes to contribute to ESD before and after the workshop, ESD Promotion, capacity building in implementing ESD and creating professional networks within Lao TEIs. The subject of the study comprised of 30 educators, who have actively involved in a wide range of ESD workshops, which are held nationally and internationally. The key educators were from education faculties such as Souphanouvong University, National University of Laos and other three Teacher Training Colleges from Northern part of Laos, who attended the ESD workshop in academic year 2017-18. The principal instruments of this investigation were achievement test and comments record. The data then analyzed by mean, standard deviation, documentary analysis and t-test. The results of this research found that:

1. The participants' understanding the concept of ESD achieved the criteria by 70% with a statistical significance level at 0.01, the participants' number who achieved the criteria was 86.6%.
2. The context of ESD implementation in teacher education institutions is still in its beginning stage.
3. To promote ESD, funding should be sufficiently allocated, there should be expert team, integrate ESD into the curriculum, setting clear strategic planning and policy in line with the regional and global ESD framework. As well as building capacity in TEIs by adapting ESD concept into curriculum content, which are interconnected with economic, political, socio-cultural and environmental aspects.
4. Creating ESD professional network of Lao TEIs by exchanging and sharing activities to foster ESD in the same path.

Keywords: teacher education institutions, sustainable development goals, education for sustainable development, academic workshop

---

³ **Correspondence:**

Thongtiane VATHANAVONG, Faculty of Education, Souphanouvong University,
E-mail: tthiane@gmail.com. Tel: +856 020 29935557

1. ພາກສະເໜີ

ບົນພື້ນຖານວິໄສທັດການພັດທະນາການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຮອດປີ 2030 ແລະ ຍຸດທະສາດ ຮອດປີ 2025 ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ກໍ່ຕົກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈຶ່ງກຳນົດວິໄສທັດ ໃນການພັດທະນາການສຶກສາໂດຍກຳນົດວ່າ: “ຮອດປີ 2030 ພົນລະ ເມືອງລາວທຸກຄົນໄດ້ຮັບການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບຢ່າງສະເໝີພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ພັດທະນາຕົນເອງກາຍເປັນພົນລະເມືອງດີຂອງຊາດ, ມີຄຸນສົມບັດ, ມີສຸຂະພາບເຂັ້ມແຂງ, ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດສູງ, ມີຄວາມເປັນມືອາຊີບເພື່ອພັດທະນາປະເທດຊາດໃຫ້ສີວິໄລຍືນຍົງ ສາມາດເຊື່ອມໂຍງ, ແຂງຂັນກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນໄດ້.” ສະນັ້ນຈຶ່ງເວົ້າໄດ້ວ່າ: ການສຶກສາເປັນເຄື່ອງມືທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດໃນການພັດທະນາຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງຄົນ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດໃຫ້ຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງ ເພາະວ່າການສຶກສາແມ່ນຂະບວນການສອນ, ການຮຽນຮູ້ທາງດ້ານທິດສະດີ ແລະ ພຶດຕິກຳຕົວຈິງກ່ຽວກັບວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ, ວິທະຍາສາດສັງຄົມ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວ ຢ່າງຮອບດ້ານ (ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, 2016:2).

ເລີ່ມແຕ່ປີ 1992 ເປັນຕົ້ນມາ ອົງການການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ວັດທະນະທຳແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ ຫຼື ອົງການອຸຍເນັດໂກ (UNESCO) ໄດ້ສົ່ງເສີມວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (Education for Sustainable Development: ESD)ໂດຍລິເລີ່ມສ້າງແຜນງານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (Global Action Program: GAP) ຢ່າງເປັນຮູບປະທຳ ແລະ ເປັນຜູ້ນຳພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວແຕ່ປີ 2005-2014 ມັນເປັນຮູບແບບທາງເລືອກຂອງການສຶກສາທີ່ມີຈຸດປະສົງເພື່ອໃຫ້ສັງຄົມມີຄວາມຍືນຍົງ ໂດຍສ້າງຄວາມສົມດຸນທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ປັດໃຈທາງສັງຄົມ, ວັດທະນະ -ທຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຜ່ານການສຶກສາ ຫຼື ການຮຽນຮູ້; ເພື່ອ

ສ້າງຄວາມປ່ຽນແປງດ້ານຄວາມຮູ້, ທັກສະ, ຄຳນິຍົມ ແລະ ທັດສະນະຄະຕິຂອງຄົນ ເພື່ອສ້າງສັງຄົມໃຫ້ຍືນຍົງ ແລະ ເປັນທຳ (UNESCO, 2017:1) ແລະ ໄດ້ມີເຫດການສຳຄັນຂອງໂລກກ່ຽວກັບການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ດັ່ງນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 1 ເຫດການສຳຄັນຂອງໂລກກ່ຽວກັບການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

ປີ	ເຫດການ
1990	ການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ (Education for All)
1992	ກອງປະຊຸມສະຫະປະຊາຊາດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການພັດທະນາ
2000	ກຳນົດເປົ້າໝາຍສະຫະສະວັດເພື່ອການພັດທະນາ (Millennium Development Goals: MDGs)
2002	ກອງປະຊຸມສຸດຍອດວ່າດ້ວຍການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ, ສະມັດຊາໃຫຍ່ແຫ່ງ ສປຊ ຮັບຮອງເອົາມະຕິທົດສະວັດວ່າດ້ວຍການສຶກສາ ເພື່ອການພັດທະນາແບບ ຍືນຍົງ
2005	ທົດສະວັດວ່າດ້ວຍການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (ESD)
2009	ກອງປະຊຸມໂລກ - ປະເມີນເຄິ່ງ ທົດສະວັດວ່າດ້ວຍການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ ທີ່ນະຄອນບອນ, ປະເທດເຢຍລະມັນ
2012	ກອງປະຊຸມອົງການ ສປຊ ວ່າດ້ວຍການສຶກສາ ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ທີ່ນະຄອນຮີໂອ, ປະເທດບລາຊິນ
2014	ກອງປະຊຸມອົງການ UNESCO ວ່າດ້ວຍການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (ທ້າຍທົດສະວັດຂອງ ESD)
2015	ແຜນງານປະຕິບັດຕິດຕາມຜົນ (Global Action Programme:GAP) ຂອງ ESD, ກອງປະຊຸມໂລກຮັບຮອງເອົາເປົ້າ ໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ 2030 (Sustainable Development Goals: SDGs) ທີ່ອິນຊອນ, ປະເທດສາທາລະນະລັດເກົາຫຼີ
2017	ສະມັດຊາໃຫຍ່ແຫ່ງອົງການ ສປຊ ໄດ້ຮັບ ຮອງເອົາມະຕິວ່າດ້ວຍເປົ້າໝາຍການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ 2030ຈຳນວນ 17 ເປົ້າໝາຍ

ຈາກຕາຕະລາງທີ 1 ຈະສັງເກດເຫັນວ່າທົ່ວໂລກໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນແກ່ວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງກໍຄືເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງເປັນເວລາເກືອບ 3 ທົດສະວັດ.

ໃນປະເທດລາວເຮົາວຽກງານດັ່ງກ່າວໄດ້ບັນຈຸລົງໃນວິໄສທັດຮອດປີ 2030 ແລະ ຍຸດທະສາດການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໄລຍະ 10 ປີ (2016-2025) ຂອງລັດຖະບານລາວ ໂດຍສຸມໃສ່ ແລະ ໃຫ້ບຸລິມະສິດແກ່ວຽກງານການພັດທະນາຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປະຕິບັດທຸກເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDGs) ໂດຍສະເພາະແມ່ນເປົ້າໝາຍທີ 2, 3 ແລະ 4 ທີ່ໄດ້ເຊື່ອມສານເອົາເປົ້າໝາຍ MDGs ທີ່ເຮົາບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ ໃນປີ 2015 ເຂົ້າໄວ້ນໍາ ເຊັ່ນ: ເປົ້າໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຂາດສານອາຫານ, ອັດຕາການເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມສຸດທິ, ອັດຕາການຕາຍ ຂອງແມ່ ແລະ ອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກອາຍຸຕໍ່ກວ່າ 5 ປີ ເປັນຕົ້ນ.

ນອກຈາກນີ້ ລັດຖະບານໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍຕໍ່ກັບການພັດທະນາການສຶກສາ ໂດຍຖືເອົາວຽກງານນີ້ເປັນຈຸດໃຈກາງຂອງການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໄດ້ບັນຈຸເອົາວຽກງານດັ່ງກ່າວໄວ້ໃນວິໄສທັດຮອດປີ 2030 ຍຸດທະສາດຮອດປີ 2025 ແລະ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ເຊິ່ງໄດ້ເຕົ້າໂຮມເອົາວຽກງານສຶກສາ ແລະ ກິລາ ເຊື່ອມສານເຂົ້າກັນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໄປຕາມ 3 ລັກສະນະ ແລະ 5 ຫຼັກມູນຂອງການສຶກສາ ພ້ອມທັງໄດ້ສຸມໃສ່ດໍາເນີນການປະຕິຮູບລະບົບການສຶກສາແຫ່ງຊາດ ແລະ ປັບປຸງວຽກງານກິລາ-ກາຍະກຳຢ່າງແຂງແຮງ, ກວ້າງຂວາງ, ເລິກເຊິ່ງດ້ວຍ ຈິດໃຈບຸກທະລຸ ເຮັດໃຫ້ດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຂອງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ເລີ່ມມີຄວາມກົມກຽວກັນ ແລະ ມີຜົນສໍາເລັດສູງຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ຄ່ອຍໆເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບມາດຕະຖານການສຶກສາ ແລະ ກິລາ ຂອງ

ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນເປັນກ້າວໆ. ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ໄດ້ກໍານົດຍຸດທະສາດ ປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ຍົກລະດັບຄູແບບຮອບດ້ານ ໂດຍມອບໝາຍໃຫ້ກົມສ້າງຄູ, ສະຖາບັນສ້າງຄູ ແລະ ຄະນະສຶກສາສາດທົ່ວປະເທດ ໃຫ້ເລັ່ງປັບປຸງຫຼັກສູດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃນປັດຈຸບັນ ໃນນີ້ລວມເອົາວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ເປັນຫົວຈັກໃນການຂັບເຄື່ອນວຽກງານການສຶກສາເພື່ອພັດທະນາການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ໂດຍສະເພາະການຈັດການສຶກສາຕ້ອງໃຫ້ຄົນໃນສັງຄົມໄດ້ຮູ້ໜັງສື, ອ່ານອອກຂຽນເປັນ, ມີລະດັບການສຶກສາທີ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ. ສະນັ້ນການສຶກສາຈຶ່ງເປັນການພັດທະນາຄຸນນະພາບຊີວິດໃຫ້ມີຄວາມກ້າວໜ້າ, ໜັ້ນຄົງ ແລະ ຍືນຍົງ, ການພັດທະນາການສຶກສາແບບຍືນຍົງຕ້ອງເຊື່ອມໂຍງ, ປະສານງານ ແລະ ຮ່ວມມືກັບທຸກພາກສ່ວນໃນການບໍລິຫານ ແລະ ການຈັດການສຶກສາ, ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແມ່ນການພັດທະນາອັນໜຶ່ງທີ່ຮັບປະກັນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດບົນພື້ນຖານການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ທໍາມະຊາດຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ປົກປ້ອງສະພາບແວດລ້ອມທໍາມະຊາດແນໃສ່ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຄົນຮຸ່ນປັດຈຸບັນ ແລະ ຄົນຮຸ່ນຕໍ່ໄປ.

ຄະນະຜູ້ຄົນຄວ້າໄດ້ມີໂອກາດຖືກເຊີນເຂົ້າຮ່ວມໃນກອງປະຊຸມໃນລະດັບພາກພື້ນກ່ຽວກັບການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (The Sub-Regional Workshop on Education for Sustainable Development (ESD) for Teacher Education Institutions) ໂດຍເປັນການຝຶກອົບຮົມເພື່ອເປັນວິທະຍາກອນ (Training for Trainer) ລະຫວ່າງ ວັນທີ 5-7 ມິຖຸນາ 2017 ທີ່ຈັງຫວັດຊຽງລາຍ ປະເທດໄທ ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ບົດບາດ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງວຽກງານດັ່ງກ່າວ ດ້ວຍເຫດນັ້ນຈຶ່ງສົນໃຈສຶກສາສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກ

ສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນສ້າງຄູຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມທາງວິຊາການ ເພື່ອຍົກໃຫ້ເຫັນສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍວຽກງານດັ່ງກ່າວ ໃນສະຖາບັນສ້າງຄູແຫ່ງຕ່າງໆ ວ່າເປັນໄປໃນລັກສະນະໃດແດ່? ອີກຢ່າງໜຶ່ງເປັນການຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຝຶກອົບຮົມນຳໄປຜັນຂະຫຍາຍຕໍ່ໄປໃນສະຖາບັນຂອງຕົນ, ອີກດ້ານໜຶ່ງເປັນການຕອບສະໜອງຕາມວຽກງານການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ເຊິ່ງແມ່ນເປົ້າໝາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດຂອງບັນດາປະຊາຊາດໃນໂລກ ໂດຍອີງໃສ່ເງື່ອນໄຂສະພາບການຕົວຈິງຂອງຕົນເພື່ອວາງແຜນງານ ແລະ ຍຸດທະສາດໃນການພັດທະນາທີ່ຖືກຕ້ອງນັ້ນແມ່ນຈຳເປັນທີ່ສຸດຂອງທຸກໆ ການດຳເນີນວຽກງານແຕ່ລະຂະແໜງການຂອງໝົດທຸກຄົນ.

2. ຈຸດປະສົງ ແລະ ວິທີດຳເນີນການສຶກສາ

2.1 ຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາ

- 1). ເພື່ອປະເມີນຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ;
- 2). ເພື່ອສຳຫຼວດສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນ;
- 3). ເພື່ອເສີມສ້າງສັກກະຍະພາບ ແລະ ສິ່ງເສີມຄວາມສາມາດໃນການບຸລະນາການວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນ ແລະ
- 4). ເພື່ອສ້າງເຄືອຂ່າຍການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນສ້າງຄູໃນ ສປປ.ລາວ.

2.2 ວິທີດຳເນີນການສຶກສາ

2.2.1 ການຝຶກອົບຮົມທາງວິຊາການ

ການຝຶກອົບຮົມທາງວິຊາການເປັນການພັດທະນາອົງກອນໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈແນວຄິດໃໝ່ ໆ, ທັກສະຕ່າງ ໆ ແລະ ເຈດຕະຄະຕິທີ່ດີໃນການເຮັດວຽກງານ ອີກທັງເປັນການເພີ່ມພູນປະສິດທິພາບໃນການເຮັດວຽກງານຂອງ ບຸກຄະລາກອນໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ການຝຶກອົບຮົມຈຶ່ງເປັນສິ່ງຈຳເປັນ

ທີ່ອົງກອນຈະຕ້ອງຈັດໃຫ້ບຸກຄະລາກອນຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ຕໍ່ເນື່ອງ

ໃນການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ ທາງຄະນະຄົ້ນຄວ້າໄດ້ໃຊ້ຂະບວນການໃນການຝຶກອົບຮົມ ມີຂັ້ນຕອນດຳເນີນການຝຶກອົບຮົມ ຍິງຍຸດ ກະເສດສາຄອນ (2542: 22) ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- **ຂັ້ນທີ 1** ສຶກສາວຽກງານ ຫຼື ສະຖານະການວ່າມີຄວາມຕ້ອງການແນວໃດ ໂດຍສຶກສາວ່າ ວຽກງານທີ່ຄົນເຮັດຢູ່ນັ້ນມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບພຽງໃດ ແລະ ມີມາດຕະຖານຂອງງານລະດັບໃດ ພ້ອມທັງພິຈາລະນາວ່າງານ ຫຼື ສະຖານະການນັ້ນຕ້ອງການຄວາມຮູ້ ແລະ ທັດສະນະຄະຕິແນວໃດແດ່
- **ຂັ້ນທີ 2** ສຶກສາວ່າຄົນເຮັດວຽກນັ້ນປະຕິບັດໜ້າວຽກງານໄດ້ໜ້ອຍ ຫຼື ຫຼາຍພຽງໃດ ໂດຍສຶກສາຄວາມສຳເລັດຂອງການປະຕິບັດງານນັ້ນ ໆ ວ່າມີຜົນການເຮັດວຽກເປັນແນວໃດ, ມີຄວາມຮູ້, ທັກສະ ແລະ ທັດສະນະຄະຕິ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບງານເປັນ ແນວໃດແດ່?
- **ຂັ້ນທີ 3** ວິເຄາະວ່າວຽກງານທີ່ເຮັດນັ້ນໄດ້ຄົບຖ້ວນຕາມມາດຕະຖານ ຫຼື ບໍ່? ຖ້າບໍ່ໄດ້ຫາເຫດຜົນວ່າເປັນເພາະສາເຫດອັນໃດ
- **ຂັ້ນທີ 4** ປະເມີນ ແລະ ຄັດເລືອກເນື້ອໃນເອກະສານເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະຖານະການຂອງບັນຫາ
- **ຂັ້ນທີ 5** ສັງລວມຄວາມຕ້ອງການຈຳເປັນໃນການຝຶກອົບຮົມຂອງຄົນເຮັດວຽກທີ່ຄ້າຍຄືກັນໄວ້ກຸ່ມດຽວກັນ ໂດຍພິຈາລະນາຕາມລຳດັບຂັ້ນຂອງ ອົງກອນ
- **ຂັ້ນທີ 6** ພິຈາລະນາຄວາມຈຳເປັນໃນການຝຶກອົບຮົມຂອງຄົນທີ່ໄດ້ສັງລວມໄວ້ນັ້ນມີຄວາມສຳ ພັນກັບພາລະໜ້າທີ່, ຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງອົງກອນພຽງໃດ ແລະ ພິຈາລະນາຈັດລຳດັບຄວາມສຳຄັນເພື່ອດຳເນີນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ແລະ ຕິດຕາມຜົນການຝຶກອົບຮົມຕໍ່ໄປ.

ການສຶກສາແລະສໍາຫຼວດຄວາມຈໍາເປັນ

ການປະຕິບັດງານທີ່ເປັນຢູ່

ໂດຍນໍາໃຊ້ວິທີການ ຫຼື ເທັກນິກຝຶກອົບຮົມທີ່ ຫຼາກຫຼາຍ ວິຈິດ ອາວະກູນ (2540: 88-109 ໄດ້ແກ່:

1). ການບັນຍາຍ ຫຼື ການສອນ ໂດຍອາໄສ ຫຼັກຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຄວາມຮູ້ໂດຍຜູ້ບັນຍາຍມີ ຄວາມຮູ້ສູງກວ່າຜູ້ເຂົ້າອົບຮົມ, ຜູ້ສອນຖ່າຍທອດ ຄວາມຮູ້ໃຫ້ແກ່ຜູ້ເຂົ້າຝຶກອົບຮົມໃນລັກສະນະບອກເລົ່າ ທາງວິຊາການເປັນການສື່ສານເພື່ອສ້າງການປ່ຽນແປງ ຄວາມຮູ້ສຶກນິກົດ, ຄວາມເຊື່ອ ເພື່ອໃຫ້ເກີດການ ຍອມຮັບຫຼັກການ ຫຼື ທິດສະດີ ໂດຍໃຊ້ການຈຸງໃຈ, ຄວາມຈິງ, ເຫດຜົນ ແລະ ວິທີການຕ່າງໆ ໂດຍມີ ເອກະສານປະກອບການບັນຍາຍ ແລະ ແຫຼ່ງຮຽນຮູ້ ເພີ່ມເຕີມທາງອື່ນ ໆ

2). ການອະພິປາຍ ໂດຍການແລກປ່ຽນປະສົບ ການຂອງຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອົບຮົມ, ສາມາດສະແດງຄວາມ ຄິດເຫັນຢ່າງເສລີ ແລະຫາຂໍ້ສະຫຼຸບທີ່ເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ ການເພີ່ມພູນຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈຕະຫຼອດຈົນການ

ຮຽນຮູ້ຕາມຈຸດ ປະສົງ ແລະ ຂອບເຂດຂອງເນື້ອໃນທີ່ ກໍານົດໄວ້

3). ທັດສະນະສຶກສາ ການນໍາພາຜູ້ເຂົ້າຝຶກ ອົບຮົມໄປສຶກສາຍັງສະຖານທີ່ອື່ນເພື່ອໃຫ້ເຫັນຂອງຈິງ , ສະຖານະການ, ການປະຕິບັດງານຈິງໃນເລື່ອງທີ່ ອົບຮົມ. ຫຼັງຈາກນັ້ນໃຫ້ຂຽນລາຍງານ ແລະ ຈັດໃຫ້ມີ ການອະພິປາຍເພື່ອຫາຂໍ້ສະຫຼຸບ ອີກທັງເປັນການ ແລກປ່ຽນບັນຍາກາດ ແລະ ສ້າງຄວາມສໍາພັນພາຍໃນ ກຸ່ມ.

4). ການສາທິດ ເປັນການນໍາເອົາຂອງຈິງມາສະ ແດງໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າອົບຮົມເຫັນຂອງຈິງ ເຊັ່ນ: ຂະບວນ ການ, ຂັ້ນຕອນການປະຕິບັດງານ, ວິທີການໃຊ້ ເຄື່ອງມື.

2.2.2 ເນື້ອໃນຂອງການຝຶກອົບຮົມ

1). ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແມ່ນການພັດ ທະ -ນາທີ່ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການໃນປັດຈຸບັນ

ໂດຍບໍ່ປັນທອນຄວາມສາມາດຂອງຄົນຮຸ່ນສືບທອດ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕົນເອງ (<https://documents-ddsny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N87/184/67/IMG/N8718467.pdf?OpenElement>)

ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງມີອົງປະກອບ 3 ສ່ວນ ຄື: ການພັດທະນາເສດຖະກິດ, ການພັດທະນາ ສັງຄົມ ແລະ ການພັດທະນາສິ່ງແວດລ້ອມ. ໃນການ ພັດທະນາ 3 ອົງປະກອບດັ່ງກ່າວນີ້ຈະຕ້ອງປະສານ

ລ້ອມການຮຽນຮູ້ເພື່ອບັນລຸຕາມຈຸດປະສົງ ໂດຍການ ປ່ຽນແປງຈາກສັງຄົມ (ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຈາກ <http://en.unesco.org/themes/education-sustainable-development/what-is-esd>)

ສໍາລັບ ສປປ.ລາວ ໄດ້ເພີ່ມອີກຕື່ມ 1 ເປົ້າ ໝາຍ ຄື ເປົ້າໝາຍຊີວິດປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນ ແຕກ (Lives Save from UXO) ສະນັ້ນສໍາລັບ ສປປ ລາວ ພວກເຮົາ ລວມທັງໝົດເປັນ 18 ເປົ້າໝາຍ

ແຜນວາດທີ 2 ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາການສຶກສາແບບຍືນຍົງ

ແລະ ເຊື່ອມໂຍງເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ. ເປົ້າໝາຍການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງປະກອບດ້ວຍ 17 ເປົ້າໝາຍ (Goals) ແລະ 169 ຈຸດປະສົງ (Targets) ດັ່ງນີ້:

2). ການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

- ຄືການໃຫ້ອໍານາດແກ່ຜູ້ຮຽນໃນການຕັດສິນ ໃຈຢ່າງສະຫຼຽວສະຫຼາດ ແລະ ດໍາເນີນການດ້ວຍຄວາມ ຮັບ ຜິດຊອບຕໍ່ຄວາມສົມບູນຂອງສິ່ງແວດ ລ້ອມ, ທາງເສດຖະ ກິດ ແລະ ສັງຄົມທີ່ຍຸດຕິທໍາສໍາລັບຄົນຮຸ່ນ ປັດຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດໃນຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງ ວັດທະນະທໍາ.

- ມັນກ່ຽວຂ້ອງກັບການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ແລະ ຄຸນນະພາບ, ESD ຄືການສຶກສາແບບອົງລວມ ແລະ ການປ່ຽນແປງທີ່ເນັ້ນການຮຽນຮູ້ເນື້ອໃນ ແລະ ຜົນລັບຂອງການຮຽນການສອນ ແລະ ສະພາບແວດ

3). ຄວາມສໍາຄັນຂອງການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ

ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຕາມແນວທາງແບບອົງລວມ ແລະ ບຸລະນາການສໍາລັບການສຶກສາເພື່ອສະໜັບສະໜູນຢ່າງ ມີປະສິດທິພາບ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸການພັດທະນາແບບຍືນ ຍົງ ເຊິ່ງມີຄວາມສໍາຄັນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້

- ປັບປຸງການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ
  - ການປັບປຸງການສຶກສາສູ່ຄວາມຍືນຍົງ
  - ການເພີ່ມຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຂອງປວງຊົນ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈໃນເລື່ອງຄວາມຍືນຍົງ ແລະ
  - ການຝຶກອົບຮົມຂອງພະນັກງານເພື່ອເປັນ ແນວທາງໃນການດໍາເນີນການຢ່າງຍືນຍົງ
- ESD ສິ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນ ຍົງປະກອບດ້ວຍ 5 ປະເພດ ຄື:

- ຮຽນຮູ້ເພື່ອທີ່ຈະຮູ້
- ຮຽນຮູ້ເພື່ອຈະເຮັດ
- ຮຽນຮູ້ເພື່ອທີ່ຈະຢູ່ຮ່ວມກັນ
- ຮຽນຮູ້ເພື່ອທີ່ຈະເປັນ
- ຮຽນຮູ້ເພື່ອທີ່ຈະປ່ຽນແປງຕົນເອງ ແລະ

ສັງຄົມນີ້ຄື 5 ເສົາຫຼັກດ້ານການສຶກສາສໍາລັບສະຕະວັດທີ 21 ທີ່ຄະນະສະເພາະກິດຂອງ UNESCO ນໍາສະເໜີໄວ້ໃນປີ 1996.

4). ເປົ້າໝາຍຂອງການບຸລະນາການ ESD ຂອງຂົງເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ສໍາລັບສະຖາບັນສ້າງຄູ (Teacher Education Institutions:TEIs)

- ເປົ້າໝາຍທໍາອິດທິການພັດທະນາຂອບຄວາມຄິດພາບລວມຂອງ ESD - ເປົ້າໝາຍທີສອງຄືການວິເຄາະສະຖານນະການໃນທ້ອງຖິ່ນໃນພາບລວມຂອງ ESD ໃນສະຖາບັນສ້າງຄູ ເພື່ອເປີດໂອກາດໃຫ້ຮຽນຮູ້ ESD ຜ່ານໂຮງຮຽນ, ຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນພາຍໃນສະຖານນະການຂອງຊຸມຊົນ

ແຜນວາດທີ 3 ເປົ້າໝາຍຂອງການບຸລະນາການ ESD ຂອງຂົງເຂດອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ສໍາລັບສະຖາບັນສ້າງຄູ

5). ການສຶກສາໃຕ້ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (Education in SDGs)

ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງດ້ານການສຶກສາໄດ້ລະບຸໃນເປົ້າໝາຍທີ 4 ການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ (Quality Education) ໂດຍຮັບ ປະກັນການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ທົ່ວເຖິງ

ແລະ ສິ່ງເສີມໂອກາດໃນການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ ຮອດປີ 2030 ປະກອບມີ 7 ຄາດໝາຍແລະ 3 ມາດຕະການ ດັ່ງນີ້:

- ຄາດໝາຍ 4.1 ທຸກຄົນສໍາເລັດການສຶກສາຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າຮຽນ
- ຄາດໝາຍ 4.2 ການສຶກສາກ່ອນໄວຮຽນ ແລະ ກຽມປະຖົມ - ທຸກຄົນສໍາເລັດການສຶກສາກຽມປະຖົມທີ່ມີຄຸນນະພາບ ໂດຍບໍ່ເສຍຄ່າຮຽນ
- ຄາດໝາຍ 4.3 ທຸກຄົນເຂົ້າເຖິງອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ການສຶກສາຊັ້ນສູງ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ບໍ່ເສຍຄ່າຮຽນແພງ
- ຄາດໝາຍ 4.4 ຊາວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ມີທັກສະຕ່າງໆທີ່ເໝາະສົມ ສໍາລັບການເຮັດວຽກ
- ຄາດໝາຍ 4.5 ມີຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ ແລະ ທຸກຄົນເທົ່າທຽມກັນໃນການເຂົ້າເຖິງການສຶກສາທຸກລະດັບ (ນັບທັງຄົນພິການ...)
- ຄາດໝາຍ 4.6 ຊາວໜຸ່ມທັງໝົດ ແລະ ຜູ້ໃຫຍ່ຈໍານວນຫຼາຍທັງຍິງ-ຊາຍຮູ້ໜັງສື ແລະ ຄິດໄລ່ເລກ
- ຄາດໝາຍ 4.7 ຜູ້ຮຽນທັງໝົດມີຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະທີ່ຈໍາເປັນເພື່ອສິ່ງເສີມການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ
- ມາດຕະການ 4.ກ ມີແວດລ້ອມການຮຽນຮູ້ທີ່ປອດໄພ ແລະ ເອື້ອອໍານວຍໃນການຮຽນຮ່ວມ
- ມາດຕະການ 4.ຂ ເພີ່ມທຶນການສຶກສາເພື່ອເຂົ້າຮຽນການສຶກສາຊັ້ນສູງ (ຮອດ 2020)
- ມາດຕະການ 4.ຄ ການຝຶກອົບຮົມຄູສອນ ແລະ ເງື່ອນໄຂການເຮັດວຽກຂອງຄູສອນ (ຮອດ 2030)

6). ແຜນປະຕິບັດງານຂອງ ESD (Global Action Programme on ESD: GAP)

- ເປົ້າໝາຍລວມ: ເພື່ອສ້າງ ແລະ ຂະຫຍາຍການດໍາເນີນງານໃນທຸກລະດັບ ແລະ ທຸກດ້ານຂອງການສຶກສາ ແລະ ການຮຽນຮູ້ເພື່ອຊຸກຍູ້ຂະບວນການກ້າວໄປສູ່ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ
- ຫຼັກການລວມ:

ESD ຊ່ວຍໃຫ້ມະນຸດທຸກຄົນໄດ້ຮັບຄວາມຮູ້, ທັກສະ, ຄຳນິຍົມ ແລະ ທັດສະ ນະຄະຕິທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ ພວກເຂົາມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ກ້າຕັດສິນໃຈດ້ວຍຂໍ້ມູນ ແລະ ຮັບຜິດຊອບໃນ ການດຳເນີນການເພື່ອຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັກກະຍະພາບທາງເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມມຸຕິ ທຳ ສຳລັບຄົນຮຸ່ນສືບທອດໃນປັດຈຸບັນ ແລະ ອະນາຄົດ

ESD ແມ່ນການສຶກສາແບບປະຕິຮູບ ໂດຍມີ ຈຸດມຸ່ງໝາຍເຮັດໃຫ້ສັງຄົມກ້າວໄປສູ່ການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ

- ບຸລິມະສິດຂອງແຜນປະຕິບັດການ GAP

- ດ້ານນະໂຍບາຍ
- ການປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມການຮຽນຮູ້

ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ

- ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ່ຜູ້ສອນ
- ເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດ- ບຸກລະດົມຂົນຂວາຍ

ເຍົາວະຊົນ ແລະ ຊາວໜຸ່ມ

- ເລັ່ງແກ້ໄຂສະພາບບັນຫາຂອງທ້ອງຖິ່ນແບບ

ຍືນຍົງ

ແຜນວາດທີ 4 ຂອບຄວາມຄິດຂອງ ESD ສຳລັບສະ ຖາບັນສ້າງຄູ

7). ແນວທາງການປະຕິບັດການເພື່ອບຸລະນາການ ESD

- ໂຄງການປະກອບດ້ວຍຫຼັກການສຳຄັນຂອງ ການວິໄຈປະຕິບັດການເປັນວິທີການຫຼັກສຳລັບການ ປ່ຽນແປງໃນສະຖາບັນສ້າງຄູ

- ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງເປັນເລື່ອງທີ່ສຳຄັນກ່ຽວກັບການຊື້ ແນະໃນຖານະທີ່ເປັນຜູ້ຮ່ວມໃນການຄົ້ນພົບແນວທາງ ການປະຕິບັດທີ່ດີຂອງວຽກງານ ESD ໃນສະຖາບັນ ສ້າງຄູ

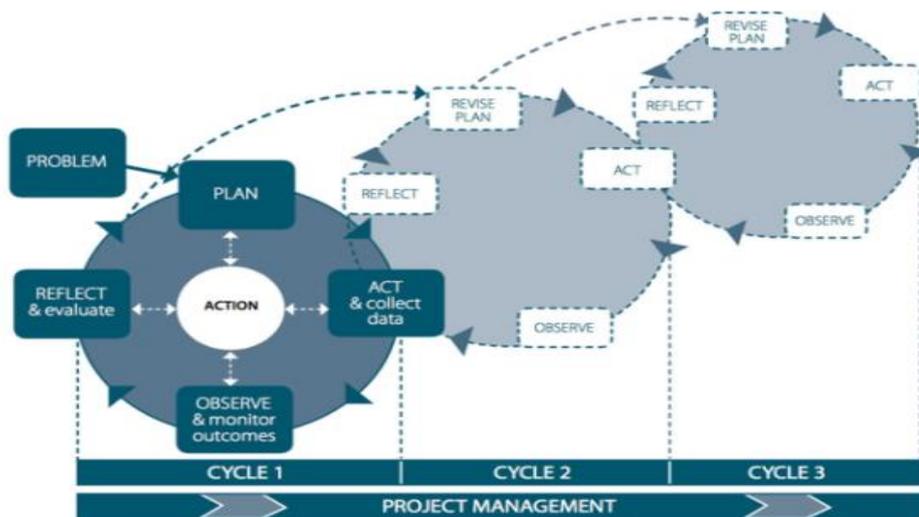

FIGURE 4 – THE ARIES ACTION RESEARCH CYCLES

Action research:

- is a social process
- is participatory
- is practical and collaborative
- is emancipatory
- is critical
- is recursive
- aims to transform both theory and practice³⁴

ແຜນວາດທີ 5 ແນວທາງການປະຕິບັດການເພື່ອບຸລະນາການ ESD

2.2.3 ກຸ່ມຕົວຢ່າງ ແລະ ແບບແຜນການວິໄຈ

ກຸ່ມຕົວຢ່າງໃນການສຶກສາແມ່ນອາຈານສອນມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ, ຄະນະສຶກສາສາດມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, ວິທະຍາໄລຄູຫຼວງນ້ຳທາ, ວິທະຍາໄລຄູຄັງໄຂ ແລະ ວິທະຍາໄລຄູຫຼວງພະບາງ ໃນສຶກສາສາດ 2017-2018 ລວມ 30 ຄົນ.

ນຳໃຊ້ແບບແຜນການຄົ້ນຄວ້າແບບການທົດລອງເບື້ອງຕົ້ນ (Pre- Experimental Design) ມີການທົດສອບກຸ່ມດຽວມີການວັດຜົນຫຼັງການທົດລອງ (The One-Group Posttest only Design) (ມາລຽມ ນິນລະພັນ, 2553: 143) ດັ່ງນີ້:

ທົດລອງ	ທົດສອບຫຼັງ
X	O ₂

(X ການຝຶກອົບຮົມທາງວິຊາການ, O₂ ການທົດສອບຫຼັງການຝຶກອົບຮົມ)

2.2.4 ການວິເຄາະຜົນ.

ໃນການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ຄະນະຜູ້ຄົ້ນຄວ້າໄດ້ດຳເນີນການວິເຄາະ ໂດຍອີງໃສ່ເຄື່ອງມືຂອງແຕ່ລະປະເພດດັ່ງລາຍລະອຽດ ຄື:

1. ວິເຄາະແບບທົດສອບຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈ ໂດຍໃຊ້ຄ່າສະເລ່ຍ (Mean) ແລະ ຄ່າຜັນປ່ຽນມາດຖານ (Standard Deviation).
2. ປະເມີນຜົນການຝຶກອົບຮົມ ດ້ວຍຄ່າທົດສອບ ທີ່ (one Sample T-Test)
3. ວິເຄາະສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ESD ດ້ວຍການວິເຄາະດ້ານເນື້ອຫາ (Contents Analysis) ແລະ ການຜັນລະນາຄວາມ - ປຽບທຽບກັບເອກະສານ (Documentary Analysis)

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

ຈາກການຄົ້ນຄວ້າໄດ້ຮັບຜົນ ດັ່ງນີ້:

1. ຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຂອງຜູ້ເຂົ້າອົບຮົມ ສະແດງຜົນໃນຕາຕະລາງທີ 2

	n	$\bar{x}$	S.D	T	Sig
ການຝຶກອົບຮົມ	30	75.10	5.61	4.97**	.000
ເກນ		70			

ຕາຕະລາງທີ 2 ພົບວ່າ ຄະແນນສະເລ່ຍຂອງຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຂອງຜູ້ເຂົ້າອົບຮົມ ຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ຝຶກອົບຮົມແລ້ວ ພົບວ່າ ໄດ້ຄ່າສະເລ່ຍຫຼັງອົບຮົມເທົ່າກັບ 75.10 ຄະແນນ.

ເມື່ອນຳຄ່າສະຖິຕິໄປທຽບກັບເກນທີ່ກຳນົດຄື 70 ຄະແນນ ໂດຍໃຊ້ສະຖິຕິທົດສອບທີ (T-test) ໄດ້ຄ່າສະຖິຕິທົດສອບ T ເທົ່າກັບ 4.97 ຄ່າ df ເທົ່າກັບ 29 ຄ່າ sig ເທົ່າກັບ 0.00 ຈຶ່ງສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ: ຜົນການຝຶກອົບຮົມຜ່ານເກນ ແລະ ສູງກວ່າເກນທີ່ກຳນົດໄວ້ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.01.

ຈຳນວນຄົນທີ່ມີຄະແນນຜ່ານເກນ ຫຼື ຕັ້ງແຕ່ 70 ຄະແນນຂຶ້ນໄປມີຈຳນວນ 26 ຄົນ ເທົ່າກັບ 86.66%.

2). ການສຳຫຼວດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຈາກຄວາມຄິດເຫັນ ສະແດງຜົນໃນຕາຕະລາງທີ 3 ດັ່ງນີ້:

ເນື້ອໃນ	$\bar{x}$	S.D	ລະດັບຄວາມຄິດເຫັນ
1. ທ່ານໝັ້ນໃຈວ່າມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ໃນເລື່ອງ ESD	3.30	0.81	ໜ້ອຍ
2. ESD ເປັນສິ່ງຈຳເປັນສຳລັບສະຖາບັນສ້າງຄູ	4.50	1.85	ຫຼາຍທີ່ສຸດ
3. ສະຖາບັນຂອງທ່ານມີຄວາມມຸ່ງໝັ້ນທີ່ຈະບຸລະນາການວຽກງານ ESD ເຂົ້າໃນການຈັດການຮຽນການສອນ	3.00	0.66	ໜ້ອຍ

ຈາກຕາຕະລາງທີ 3 ເຫັນວ່າທາງດ້ານຄວາມ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບວຽກງານດັ່ງກ່າວ ແລະ ການບຸລະນາ ການເຂົ້າໃນການຈັດການຮຽນການສອນຍັງຢູ່ໃນ ລະດັບອ່ອນ.

ນອກຈາກນີ້ ໃນຈຸດປະສົງອື່ນ ໆ ເນື່ອງຈາກວ່າ ເປັນຜົນຈາກເອກະສານແລະ ຈາກການອະພິປາຍກຸ່ມ, ການບັນທຶກຂໍ້ຄວາມ

(Documentary) ແລະ ຈາກການສອບຖາມຢ່າງບໍ່ ເປັນທາງການ, ສະນັ້ນ ຄະນະຄົ້ນຄວ້າ ຈຶ່ງຂໍຍົກໄປນຳ ສະເໜີລາຍລະອຽດໃນຂໍ້ສະຫຼຸບຜົນຕໍ່ໄປ

4. ສະຫຼຸບຜົນ

ຈາກຜົນການຄົ້ນຄວ້າ ສາມາດສະຫຼຸບຜົນ ໄດ້ ດັ່ງນີ້

1). ຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບວຽກງານ ການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ຂອງຜູ້ເຂົ້າ ອົບຮົມຜ່ານເກນ 70% ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.01 ແລະ ຈຳນວນຄົນຜ່ານເກນ 86.6%

2). ສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ ການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາ ບັນສ້າງຄູ່ຢູ່ໃນລະດັບໜ້ອຍ ຫຼື ຂັ້ນຕອນການເລີ່ມ ຕົ້ນ

3). ການສົ່ງເສີມການສຶກສາເພື່ອການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນດ້ວຍການຈັດສັນ ງົບປະມານຢ່າງຈິງຈັງ ພ້ອມທັງສ້າງໜ່ວຍງານ ຮັບຜິດຊອບເປັນການສະ ເພາະກິດ, ການສອດແຊກ ເຂົ້າໃນເນື້ອໃນຫຼັກສູດ ຫຼື ສ້າງຫຼັກສູດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍກົງ, ກຳນົດຍຸດທະສາດ ແລະ ນະ ໂຍບາຍທີ່ຊັດ ເຈນໂດຍເຊື່ອມໂຍງກັບແຜນການສຶກສາເພື່ອການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ພ້ອມ ກັນນັ້ນກໍສົ່ງເສີມສັກກະຍະພາບ ແລະຄວາມສາມາດ ໃນການບຸລະນາການວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນການສຶກສາເພື່ອ ຄວາມຍືນຍົງດ້ວຍການປັບປຸງເນື້ອໃນຫຼັກສູດໃນສະຖາ ບັນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ, ເຊື່ອມໂຍງກັບວຽກງານອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ໄດ້ແກ່: ວຽກເສດຖະສາດ, ການ ເມືອງ, ວັດທະນະທຳ - ສັງຄົມ, ວິຖີຊີວິດ ແລະ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ ແລະ ຄວນ ຈັດການເຜີຍແຜ່ໃຫ້ອາຈານ-ພະນັກງານໃຫ້ເຫັນຄວາມ ສຳຄັນຂອງວຽກງານດັ່ງກ່າວເພື່ອນຳໄປສູ່ການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຈິງ.

4). ການສ້າງເຄືອຂ່າຍການສຶກສາເພື່ອການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນສ້າງຄູໃນ ສປປ. ລາວ.ໂດຍແລກປ່ຽນ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງກິດຈະກຳຕ່າງ ໆ ຂອງແຕ່ລະສະຖາບັນໃຫ້ໄປໃນທິດທາງດຽວກັນ.

5. ວິພາກຜົນໄດ້ຮັບ

ຈາກຜົນສະຫຼຸບພົບວ່າ ຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບ ຍືນຍົງ ຂອງຜູ້ເຂົ້າອົບຮົມຜ່ານເກນ 70% ດ້ວຍລະດັບ ຄວາມສຳຄັນ 0.01 ແລະ ຈຳນວນຄົນຜ່ານເກນ 86.6% ໂດຍມີແນວທາງການເສີມສ້າງທັກສະ ແລະ ທັດສະນະຄະຕິໃນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນວຽກງານການ ສຶກສາເພື່ອການພັດທະ ນາແບບຍືນຍົງ ປະກອບດ້ວຍ: ແນວຄິດການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ເປັນສິ່ງໃໝ່ສຳຫຼັບສະຖາບັນສ້າງຄູໃນ ສປປ ລາວ, ຄວນຈັດການເຜີຍແຜ່ໃຫ້ອາຈານ-ພະນັກ ງານໃຫ້ເຫັນ ຄວາມສຳຄັນຂອງວຽກງານດັ່ງກ່າວເພື່ອນຳໄປສູ່ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈິງ.

ນອກຈາກນີ້ ການສົ່ງເສີມການສຶກສາເພື່ອການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນດ້ວຍການຈັດສັນ ງົບ ປະມານຢ່າງຈິງຈັງ ພ້ອມທັງສ້າງໜ່ວຍງານ ຮັບຜິດຊອບເປັນການສະເພາະກິດ, ການສອດແຊກເຂົ້າ ໃນເນື້ອໃນຫຼັກສູດ ຫຼື ສ້າງຫຼັກສູດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງ , ກຳນົດຍຸດທະສາດ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ຊັດເຈນໂດຍ ເຊື່ອມໂຍງກັບແຜນ ການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງໃນພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. ດ້ານສົ່ງເສີມ ສັກກະຍະພາບ ແລະຄວາມສາມາດໃນການບຸ ລະນາ ການວຽກງານການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນ ຍົງໃນສະຖາບັນການສຶກສາເພື່ອຄວາມຍືນຍົງດ້ວຍ ການປັບປຸງເນື້ອໃນຫຼັກສູດໃນສະຖາບັນໃຫ້ສອດຄ່ອງ ກັບການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ເຊື່ອມ

ໂຍງກັບວຽກງານອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ແກ່: ວຽກເສດຖະສາດ, ການ ເມືອງ, ວັດທະນະທຳ - ສັງຄົມ, ວິຖີຊີວິດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ການສົ່ງເສີມໃນການບຸລະນາການເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການສຶກສາ ຄວນດຳເນີນການຄື:

- ອາດຈະສ້າງເປັນລາຍວິຊາໃໝ່ເພີ່ມເຕີມຕ່າງຫາກ

- ສອດແຊກເຂົ້າໃນລາຍວິຊາທີ່ມີເນື້ອໃນທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງ.

- ການບຸລະນາການເອົາເນື້ອໃນບົດຮຽນ ແລະ ບັນ ຫາກ່ຽວກັບ ESD ເຂົ້າດ້ວຍກັນ.

- ການບຸລະນາການ ESD ຕາມວິທີການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ

- ວິທີການບຸລະນາການທົ່ງໝົດສະຖາບັນຜ່ອມກັນ

- ບຸລະການດ້ວຍການໃຊ້ແຫຼ່ງຊຸມຊົນເປັນຖານ.

- ສ້າງເປັນກິດຈະການອອກຫຼັກສູດ ຫຼື ອາດຈັດເປັນຫຼັກສູດຮ່ວມ.

ສ່ວນການສ້າງເຄືອຂ່າຍການສຶກສາເພື່ອການພັດທະ ນາແບບຍືນຍົງໃນສະຖາບັນສ້າງຄູໃນ ສປປ ລາວ. ໂດຍແລກປ່ຽນ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຂອງແຕ່ລະສະຖາບັນໃຫ້ໄປໃນທິດທາງດຽວກັນ ດັ່ງນີ້:

- ຄະນະສຶກສາສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ ມີໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ໄດ້ດຳເນີນການຢູ່ ຄື: ໂຄງການສ້າງສະຖາບັນສີຂຽວ, ການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ (Let's Include All), ຫຼຸດຜ່ອນການໃຊ້ຖົງຢາງປຣາສະຕິກໃນສະຖາບັນ (Reduce plastic bag Usage in Campus), ງານວັດທະນະທຳຊົນເຜົ່າ(Lao Culture Festival) ແລະ ການອອກແຮງງານລວມທຸກ ໆ ວັນ ພຸດ (Particularly carried out on Wednesday, labor days)

- ຄະນະສຶກສາສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ປະກອບດ້ວຍ: ການສຶກສາສຸຂະພາບຈະເລີນພັນເຊິ່ງນິເວດ (Eco-Health Education), ການສຶກສາຮຽນ

ຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ (Lifelong Learning), ການສຶກສາວິທະຍາສາດ, ເທັກໂນໂລຢີ, ວິສະວະກຳ ແລະ ຄະນິດສາດ (STEM education) ແລະ ການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ (Inclusive Education)

- ວິທະຍາໄລສ້າງຄູຫຼວງພະບາງ ປະກອບມີ: ໂຄງການໃສ່ຊຸດປະຈຳເຜົ່າໃນທຸກໆ ວັນພຸດ, ການບໍລິຫານຈັດ ການ ສິ່ງເສດເຫຼືອ (waste management), ການອະນຸລັກພະລັງງານ (energy conservation) ແລະ ການອອກແຮງງານລວມທຸກໆ ວັນ ພຸດ (Particularly carried out on Wednesday, labor days), ໂຄງການສະຖາບັນມີແວດລ້ອມທີ່ສວຍງາມ, ອາກາດປອດໂປ່ງ, ມີສີຂຽວ

- ວິທະຍາໄລສ້າງຄູຫຼວງນ້ຳທາ ແລະ ວິທະຍາໄລຄູຄັງໄຂ (ຊຽງຂວາງ) ມີກິດຈະກຳ ຫຼື ໂຄງການທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ປະກອບມີ: ໂຄງການໃສ່ຊຸດປະຈຳເຜົ່າໃນທຸກໆ ວັນພຸດ, ການອອກແຮງງານລວມທຸກ ໆ ວັນພຸດ, ເຮັດສວນຄົວໂຮງຮຽນ

ນອກຈາກນີ້ ໃນການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ ຍັງພົບຂໍ້ຈຳກັດຫຼາຍດ້ານ ດັ່ງນີ້:

- ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນປະສົບການໃໝ່ສຳລັບວຽກງານ ESD ແລະ ເປັນຄັ້ງທຳອິດສຳລັບເຂົາເຈົ້າ ຈຶ່ງພາ ໃຫ້ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບແນວຄິດຂອງ ESD ຊັກຊ້າ.

- ລະດັບພາສາອັງກິດຂອງຜູ້ເຂົ້າອົບຮົມຍັງແຕກຕ່າງກັນກາຍເປັນສິ່ງທ້າຍທາຍສຳລັບສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ແລະ ການເອົາໃຈໃສ່ເຖິງແນວຄິດ, ວິທີການ ແລະ ການປະຕິບັດການຂອງວຽກງານ ESD.

- ການບໍລິຫານຈັດການກັບການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຍັງເປັນສິ່ງທ້າຍທາຍສຳລັບສະຖາບັນສ້າງຄູ ເນື່ອງຈາກວ່າຂາດຜູ້ມີບົດບາດສຳຄັນ ລວມເຖິງຜູ້ນຳພາໃນວຽກງານດັ່ງກ່າວ ນອກຈາກນີ້ໃນແຜນຍຸດທະສາດ ແລະ ນະໂຍບາຍຂອງສະຖາບັນຍັງບໍ່ໄດ້ລະບຸລະອຽດ ແລະ ຊັດເຈນເທົ່າທີ່ຄວນ.

- ຄວນມີການທົບທວນ ແລະ ສ້າງວິໄສທັດກ່ຽວກັບວຽກງານ ESD ພາຍໃນສະຖາບັນ ຄືນໃໝ່

ເພື່ອເຊື່ອມໂຍງ ແລະ ປະສາຍງານກັນໃຫ້ສອດຄ່ອງໃນລະດັບຊາດ ເນື່ອງຈາກວ່າວິໄສທັດຂອງສະຖາບັນຍັງຂາດສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ESD

6. ຄຳຂອບໃຈ

ໃນການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ລຸລ່ວງໄປດ້ວຍຜົນສຳເລັດອັນປະເສີດນີ້ຂໍຂອບໃຈມາຍັງ UNESCO Bangkok ແລະ SEAMEO Bangkok ທີ່ໄດ້ອະນຸມັດງົບປະມານໃນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງງົບປະມານໃນການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້.

ນະໂອກາດນີ້ ຂໍຂອບໃຈຄະນະນຳມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ ໂດຍສະເພາະທ່ານ ປທ. ສີອານຸວົງ ສະຫວັດວົງ ຮອງອະທິການບໍດີ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງພາຍໃນທຸກທ່ານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທຸກຂັ້ນທີ່ໄດ້ອໍານວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານວັດຖຸ ແລະ ຈິດໃຈ.

ຂໍຂອບໃຈ ມາຍັງທ່ານ ດຣ. ອຸຊິໂອ ມິຍຸຣະ ຜູ້ຊ່ຽວ ຊານຟິເສດປະຈຳອົງການອຸຍແນັດສະໂກ້ບາງກອກ (Dr. Ushio Miura, Programme Specialist UNESCO, Bangkok), ທ່ານ ດຣ. ເອເທວ ຜູ້ອໍານວຍການສຳນັກເລຂາທິການອົງການສຶກສາແຫ່ງອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ (Dr. Ethel Agnes P Valenzuela, Director of the Southeast Asian Ministers of Education Organization: SEAMEO Bangkok) ແລະ ທ່ານ ຜູ້ຊ່ວຍສາສະດາຈານ ດຣ. ໂຈສ ໂຣເບໂຕ ກວ່າວາຣາ ທີ່ປຶກສາດ້ານ ESD ແຫ່ງມະຫາວິທະຍາໄລເທັກໂນໂລຊີເມວເບິນ (Assoc.Prof. Dr. Jose Roberto Guevara, Consultant, RMIT) ທ່ານ ທັງສາມເປັນທັງທີ່ປຶກສາ ແລະ ເປັນວິທະຍາກອນຂອງໂຄງການ

ສຸດທ້າຍ ແລະ ເໝືອກວ່າສິ່ງອື່ນໃດໝົດ ຂໍຂອບໃຈບັນດາພັນລະຍາ, ບຸດ ແລະ ທິດາ ຂອງ ພວກຂ້າພະເຈົ້າທີ່ໄດ້ໃຫ້ເວລາ, ໃຫ້ກຳລັງໃຈ ແລະ ຄວາມອົບອຸ່ນ ອັນເປັນພະລັງສຳຄັນໃນການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າໃນຄັ້ງນີ້ ຈົນສຳເລັດຜົນດ້ວຍດີ.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ. (2016). ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສຶກສາ (ສະບັບປັບ ປຸງ). ກົມຈັດຕັ້ງ ແລະ ຜະນົກງານ.

. (2015). ວິໄສທັດຮອດປີ 2030 ຍຸດທະສາດຮອດປີ 2025 ແລະ ແຜນພັດທະນາຂະແໜງການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020).

ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ. (2016). ວິໄສທັດຮອດປີ 2030 ແລະ ຍຸດທະສາດການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໄລຍະ 10 ປີ (2016-2025).

ສູນການພັດທະນາການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ. (2019). ເອກະສານປະກອບການປະຊຸມຊື່ແຈງໂຄງການ ແລະ ຝຶກອົບຮົມການສຶກສາເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໂດຍເອົາຊຸມຊົນເປັນຫຼັກ ລະຫວ່າງວັນທີ 19-22 ມີນາ 2019 ທີ່ສູນການພັດທະນາການສຶກສານອກໂຮງຮຽນ.

ຊະນາທິບ ພອນກຸນ. (2552). ການຈັດການຮຽນການສອນທີ່ເນັ້ນຜູ້ຮຽນເປັນສູນກາງ. ກຸງເທບ: ຄະນະຄູສາດ ຈຸລາລິງກອນມະຫາວິທະຍາໄລ.

ຍິງຍຸດ ກະເສດສາຄອນ. (2545). ເທັກນິກການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການປະຊຸມວິຊາການ. ກຸງເທບ: SNG Graphic.

ທອງທ່ຽນ ວັດທະນາວົງ. (2015). ວິທີການຄົ້ນຄວ້າທາງການສຶກສາ. ຄະນະສຶກສາສາດມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ.

ວິຈິດ ອາວະກຸນ. (2540). ຄູ່ມືຝຶກອົບຮົມ ແລະ ພັດທະນາບຸກຄະລາກອນທາງການສຶກສາ. ກຸງເທບ: ສຳນັກພິມຈຸລາລິງກອນມະຫາວິທະຍາໄລ.

ມາຣຽມ ນິນລະພັນ. (2553). Research Methodology in Education. ພາກວິຊາຫຼັກສູດ ແລະ ວິທີສອນ, ຄະນະສຶກສາສາມະຫາວິທະຍາໄລ ສີລະປະກອນ.

SDG for Lao PDR. ແຫຼ່ງທີ່ມາ

<https://www.behance.net/gallery/79985695/SDGs-Lao-PDR-Infographics>
(ສືບຄົ້ນວັນທີ 10 ຕຸລາ 2018)

The United Nations in Lao PDR. (2015).
Discussion Paper: The Sustainable
development Goals in the context of
the Lao People's Democratic
Republic. ແຫຼ່ງທີ່ມາ :
[www.la.one.un.org/images/
publications/SDG_adaptation_to_Lao
_PDR.pdf](http://www.la.one.un.org/images/publications/SDG_adaptation_to_Lao_PDR.pdf)

UNESCO. (2017). Education for
Sustainable Development Goals:
Learning Objectives. Designed and
printed by UNESCO Printed in
France.

. (2018). Progress on Education for
Sustainable Development and Global
Citizenship Education. Education
Sector

. (2019). Teaching and Learning
transformative engagement. Designed
and printed by UNESCO Printed in
France.

. (2019). ESD and GCED Up
Close. Conference-Ready Version 26
jul 2019. Hanoi Vietnam.